

Số: 10/2026/QĐST-VDS

Đắk Lắk, ngày 23 tháng 7 năm 2026

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 3 - ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Phan Trọng Phụng

Thư ký phiên họp: Bà Đinh Thị Thảo - Thư ký viên Tòa án nhân dân khu vực 3 - Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk tham gia phiên họp:
Ông Phạm Việt Bắc – Kiểm sát viên.

Ngày 23 tháng 7 năm 2026 tại Trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 218/2026/TLST-DS ngày 11 tháng 6 năm 2026 theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 09/2026/QĐST-VDS ngày 15 tháng 7 năm 2026, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H Luen Q, sinh năm 1972, có mặt

Địa chỉ: Buôn L, xã Q, tỉnh Đắk Lắk

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Anh Y Gai Ê, sinh năm 2000, vắng mặt

Địa chỉ: Buôn L, xã Q, tỉnh Đắk Lắk

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và tại bản tự khai người yêu cầu bà H Luen Q trình bày:

Bà H Luen Q và chồng là Y T ÊBan (đã chết) có 03 người con. Con trai thứ ba của bà là anh Y Gai Ê, sinh ngày 28/10/2000, lúc sinh ra đã không được bình thường như những đứa trẻ khác mà khờ dại từ nhỏ. Anh Y G Q không giao tiếp xã hội, không được đi học, không có sự tập trung chú ý, về mặt khờ dại, có nghe hiểu được một số yêu cầu, mệnh lệnh đơn giản, chỉ nói được một vài từ đơn giản, phát âm khó nghe, nội dung nghèo nàn. Trí nhớ, trí tuệ, chú ý, nhận thức, hoạt động có ý chí đều rất kém. Có thể tự sinh hoạt, vệ sinh cá nhân nhưng gia đình phải hỗ trợ, giúp đỡ.

Để đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp cho anh Y G Q và gia đình trong các giao dịch dân sự về sau nên bà H L Q yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố anh Y G Q là người mất năng lực hành vi dân sự.

Ý kiến của Kiểm sát viên tại phiên họp: Việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán kể từ khi thụ lý vụ án cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra Quyết định giải quyết việc dân sự.

Thẩm phán đã thực hiện theo đúng quy định tại khoản 2 Điều 366, Điều 377 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Tại phiên họp Thẩm phán, Thư ký đã tiến hành các thủ tục đúng theo quy định tại Điều 369 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự, người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan, người làm chứng đã chấp hành đúng theo quy định của pháp luật.

Về nội dung: Căn cứ theo đơn yêu cầu tuyên bố tuyên bố anh Y G Q là người mất năng lực hành vi dân sự của bà H L Q và căn cứ vào kết luận giám định pháp y tâm thần số 70/KLGD ngày 03 tháng 7 năm 2026 của Trung tâm P. Đề nghị Tòa án áp dụng Điều 370, 376, 378 Bộ luật tố tụng dân sự, Điều 22 Bộ luật dân sự chấp nhận đơn yêu cầu của bà H L Q. Tuyên bố anh Y Gai Ê, sinh năm 2000 là người mất năng lực hành vi dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk nhận định:

[1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: bà H L Q yêu cầu Tòa án quyết tuyên bố anh Y G Q là người mất năng lực hành vi dân sự. Anh Y G Q hiện đang cư trú tại: xã Q, tỉnh Đắk Lắk. Đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu của đương sự: Căn cứ tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ, đơn yêu cầu, bản tự khai của người yêu cầu và tại phiên họp bà H L Q trình bày: Anh Y G Q lúc sinh ra đã không được bình thường như những đứa trẻ khác mà khờ dại từ nhỏ. Anh Y G Q không giao tiếp xã hội, không được đi học, không có sự tập trung chú ý, về mặt khờ dại, có nghe hiểu được một số yêu cầu, mệnh lệnh đơn giản, chỉ nói được một vài từ đơn giản, phát âm khó nghe, nội dung nghèo nàn. Trí nhớ, trí tuệ, chú ý, nhận thức, hoạt động có ý chí đều rất kém. Có thể tự sinh hoạt, vệ sinh cá nhân nhưng gia đình phải hỗ trợ, giúp đỡ. Vì vậy, bà H L Q yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Y G Q là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự quy định “Điều 22. Mất năng lực hành vi dân sự

1. Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần.”

Ngày 24/6/2026 Tòa án nhân dân khu vực 3 – Đắk Lắk đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 21/2026/QĐ-TCGD đối với năng lực hành vi dân sự của anh Y G Q theo đơn yêu cầu của bà H L Q.

Căn cứ kết luận giám định pháp y tâm thần số 70/KLGĐ ngày 03 tháng 7 năm 2026 của Trung tâm P, kết luận: Y Gai Ê, sinh năm 2000, giới tính N, nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: Buôn Lang, xã Q, tỉnh Đắk Lắk về y học: đương sự bị: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng (F72/Q90-ICD10).

Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Từ các tài liệu, chứng cứ thu thập được trong hồ sơ, trình bày của đương sự tại phiên họp xét thấy yêu cầu của bà H L Q yêu cầu tuyên bố anh Y G Q là người mất năng lực hành vi dân sự là có căn cứ, phù hợp với Điều 22 Bộ luật dân sự nên cần chấp nhận.

[3] Về chi phí giám định và lệ phí:

Về chi phí giám định: Bà H Luen Q đã nộp trực tiếp cho Trung tâm P nên Tòa án không đặt ra để xem xét.

Về lệ phí: Bà H Luen Q phải chịu lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, Điều 369, Điều 370, 371, 376, 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 22 Bộ luật dân sự; Căn cứ khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H L Q.

Tuyên bố anh Y Gai Ê, sinh năm 2000 là người mất năng lực hành vi dân sự.

Giao dịch dân sự của người mất năng lực hành vi dân sự Y G Q phải theo quy định của pháp luật.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H L Q phải chịu 300.000 đồng lệ phí việc dân sự sơ thẩm được khấu trừ vào số tiền 300.000 đồng đã nộp tạm ứng lệ phí theo biên lai số 0006518 ngày 08 tháng 6 năm 2026 tại thi hành án dân sự tỉnh Đắk Lắk.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định giải quyết việc dân sự hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định. Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- Dương sự;
- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND khu vực 3 - Đắk Lắk;
- Phòng THADS khu vực 3 - Đắk Lắk;
- UBND xã Quảng Phú, tỉnh Đắk Lắk;
- Lưu hồ sơ.

TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Phan Trọng Phụng